

FARNÍ ZPRAVODAJ

27. října 2024

č. 43a/2024

Slavit nebo neslavit Halloween?

Oslava Halloweenu už pronikla z ulic i do škol a předškolních zařízení. Nezřídka ho učitelé slaví spolu s žáky, pořádají se scénky a dělá se výzdoba z vydlabaných dýní. Tváří v tvář tomuto fenoménu se z různých stran ozývají obavy: Někteří vidí v oslavách Halloweenu návrat k pohanským rituálům, jiní jej považují jen za konzumní folklor, něco jako masopust v nesprávnou roční dobu.

Původ svátku

Kdo si v tom kontextu ještě vzpomene na Halloweenem postupně vytlačovaný křesťanský svátek Všech svatých? Pokud se 1. listopad vůbec objeví v médiích, pak se lidem překrývá se Vzpomínkou na všechny věrné zemřelé (lidově Dušičky), která v liturgii připadá na následující den. Přitom slovo Halloween je jen zkomolenina anglického výrazu irské provenience **All Hallows' Eve – předvečer všech svatých**. Halloween tedy má svůj základ v řádném katolickém svátku, kdy se nejprve připomínají zástupy vykoupených před Boží tváří a poté se v modlitbě vzpomíná na všechny zesnulé v Pánu. Bohužel v poslední době tento den mnohde vyústil do odpudivé parodie posvátna. Zdeformovaný název zastřel irské slovo hallow označující svatost. Jak je vůbec možné, že se z dávné křesťanské tradice vyklubala současná maškaráda v hororovém stylu?

Milióny irských emigrantů v USA nechtěly zapomenout na své předky a přivezly si i svou hlubokou úctu ke svatým i zvyk modliteb za zemřelé. Úcta ke svatým i k zemřelým však byla nepřijatelná pro převažující protestantskou a puritánskou kulturu severoamerického kontinentu.

Nakonec se slavení tohoto svátku prosadilo i ve vyšších vrstvách společnosti, jelikož bylo v módě organizovat večírky spojené s dobročinnými sbírkami. Společenský tlak si ale žádal, aby byl svátek oproštěn od jeho náboženského charakteru a ujal se postupně spíše jako prostor pro černý záhrobní humor. Důraz se pak postupně přenesl na morbidní prezentaci představ o onom světě pomocí duchů a strašidel, zombie a zatracených duší, jež se údajně vracejí, aby

trýznily ty, kdo jim v životě ublížili. Hrozivé pojetí posmrtného života či spíše záhrobí je tak parodováno pomocí strašidelných masek. Halloween je tak prodchnut negativním pojetím smrti a zaujímá negativní postoj vůči zemřelým, jako by naši mrtví byli nepřátelé nás živých, před nimiž se máme bránit. Nabízená karikatura tak současně vytěšňuje realitu smrti z našich obzorů.

První dva listopadové dny by však neměly být dny strachu a hororových scén, ale **svátky křesťanské naděje**, která jde až za hrob. K nim patří projevy úcty k našim zemřelým - křesťanská výzdoba hrobů a modlitby za zemřelé, kteří už nejsou mezi námi. A vědomí toho, že svatí u Boha jsou nám velkou oporou, spolu s Kristem se za nás s láskou přimlouvají před Boží tvář. Naše tradice má v sobě nesmírné hodnoty a měli bychom si ji uchovat. Úcta k zemřelým je součástí naší historie, je výrazem naděje na spásu v Kristu a projevem víry ve věčný život.

Máme se tedy Halloweenu obávat?

Halloween už mnohdy bohužel nelze považovat jen za pouhý byznys nebo za obdobu masopustního veselí. Různé duchovní proudy, jako např. New Age, v té souvislosti zdůrazňují a oživují přírodní a okultní principy a snahu navrátit lidstvo do „původního stavu“ pohanství. Pro tyto „alternativní duchovní proudy“ je Halloween pobídkou k uvolnění takzvaných odvěkých energií. Mnozí lidé tak mají obavy z propagace vyvolávání duchů, magie, vampyrismu, reiki, ale především jde o smutný projev odklonu od křesťanské víry. Je tedy důležité vnímat, **co všechno se na Halloween postupně a nenápadně nabaluje**.

Osobní život jednotlivce i život společnosti je spleť symbolů a oslav, které je dobré znát. Některé z nich se v průběhu času totiž odklánějí od jejich původního významu a původnímu významu přímo odporují. Co s tím? Bojovat proti Halloweenu? Jako **při putování lesem nelze vykácet všechny stromy**, abychom z něj našli cestu ven, tak nelze vymazat ani všechny společenské zvyklosti a tradice. Je spíše dobré se naučit správně je chápat či interpretovat a moudře si volit svou vlastní cestu.

Stal se nejvýznamnějším dnem Satanistů

Halloween se komerčně podbízí jako svátek dětí a mladých, zábavný i poněkud „transgresivní“ (v ten den jako by bylo přípustné překračovat hranice bontonu i morálky – pozn. red.). Mladí lidé a mnohdy i učitelé se převlékají za strašidla, upíry či zombie a pořádají se taneční párty v převlecích. To už bohužel nelze považovat za pouhý byznys nebo za obdobu masopustního veselí. Je důležité správně pochopit kulturní pozadí svátku, jakož i okultní souvislosti a praktiky, které se na něj postupně nabalují.

Ezoterická literatura totiž považuje za významný den právě 31. říjen, o němž vypovídá: „Velký Sabba se vrací čtyřikrát ročně... Halloween je snad nejmilejším svátkem; Samain je „nejmagičtější“ dnem roku, Novým rokem ezoteriky; **nejdůležitější svátek roku pro následovníky Satanovy.**“

Důležité datum **keltské kultury**, jemuž dalo křesťanství nový význam, se tedy

stalo součástí okultního kalendária. V mnoha podnicích se u této příležitosti nabízejí přímo ezoterické párty, kdy je možné kromě tance a hodování též konzultovat věšce nebo vykladače karet a horoskopů. Mladým lidem se tak nabízí příležitost přiblížit se k okultním praktikám a zdánlivě neškodná zábava se tak stává mostem, který je uvádí do světa ezoteriky, spiritismu a magie. Jinými slovy, ohledně magie a ezoteriky se tu cíleně vytváří přátelská atmosféra. Tyto skutečnosti zdola jsou představovány jako dobré, užitečné a zábavné, aby se o ně probouzel živý zájem.

Biskupové apelují proti

Z toho důvodu se dnes setkáváme s **naléhavým varováním**, jež bývá adresováno rodičům, učitelům i animátorům dětí a mládeže: „Bojkotujte Halloween!“ Tato výzva zaznívá jak od biskupů, kteří mluví o „pohanském svátku“ podkopávajícím naši identitu, tak i od kněží či aktivních laiků. Historik Franco Cardini zdůrazňuje, že bojkot by měl začít okamžitě, dříve než se daná praxe začne označovat za „tradiční“. Křesťanské tradice jsou ohrožovány spíše zevnitř, a sice nedostatkem vnitřní síly. Někdy i svou nejasností, malou srozumitelností. Nevkusná přehlídka démonů, upírů, strašidel, čarodějnic a zombie, která se pořádá koncem října téměř v celém západním světě, není jen nevkusným pseudokarnevalem, nýbrž skutečným **útokem na naši hlubokou identitu, na naše křesťanské tradice** a v neposlední řadě na vnímání vzájemné solidarity mezi námi a těmi, kdo nás v životě předešli.

Symbyly Halloweenu

Halloween nadále přitahuje nové a nové příznivce. Během let jakoby „dospěla“ i tato oslava. Výlohy prodejen již nenabízejí jen artikl pro děti, ale i pro dospělé, mezi nimi kromě dýňové výzdoby třeba i loutky čarodějnic, amulety, „léčivé“ kameny a jiné okultní pomůcky a předměty. Symbyly Halloweenu, jako jsou netopýři, černé kočky, měsíc v úplňku, čarodějnice a strašidla, mají už velmi málo společného se starodávným keltským svátkem Samain, a ještě méně se slavností Všech svatých nebo s Památkou zesnulých. Jde spíš o okultní symbyly, které již zdomácněly v lidovém povědomí. Měsíc v úplňku označuje noc, která je ideálním časem k provozování okultních rituálů. Černé kočky jsou zase spojovány s čarodějnicemi: údajně se čarodějnice dovedou převtělovat do koček, a proto se kolem nich vždycky nějaká potuluje. Netopýřům se připisují okultní schopnosti, protože mají některé vlastnosti ptáků, kteří jsou v okultní sféře symbolem duše, a zároveň i démonů, poněvadž žijí ve tmě. Podle středověkých legend se ďábel rád proměňoval v netopýra.

Napůl žertem a napůl vážně se nám tedy podbízí jistý druh „okultní propedeutiky“. Ostatně i obhájci Šifry mistra Leonarda s oblibou opakovali, že je to přece „jen román“. S veselým přáním „Happy Halloween!“ se tak každoročně zdobí výlohy a organizují večírky, v některých školách na něj tematicky zaměřují celé vyučovací hodiny, např. se zdůvodněním, že jde o "zábavnou formu výuky angličtiny". S tím se však podprahově propaguje ezoterika a široký proud **hnutí New Age**, s celým spektrem praktik včetně

vyvolávání duchů, zájmu o pyramidy a egyptské kultury mrtvých, o magii, vampyrismus, reiki a tak dále.

Není Halloween opravdu jen maškarádou a karnevalem?

Pořád asi nejvíc lidí vnímá Halloween jen jako bezobsažný karneval, který s naší kulturou a tradicí nijak nesouvisí, maximálně konkuruje křesťanským svátkům 1. a 2. listopadu, pokud jde o byznys. V každém případě už tento fenomén nelze ignorovat, protože zasahuje i naši kulturní scénu. Co tedy dělat? Někdo je toho názoru, že proti Halloweenu je třeba zásadně brojit, protože vytlačuje naše tradice spojené se vzpomínkou na naše drahé zemřelé a s modlitbou za ně. Ohrožuje též víru ve společenství svatých, tedy ve vzájemný vztah solidarity mezi všemi věřícími – tady na zemi i v nebi. Rodiny i pedagogové by se tedy měli spojit a zasáhnout proti nevkusnému znesvěcování tajemství smrti a posmrtného života, byť není snadné jít proti proudu.

Má smysl se proti Halloweenu bouřit?

Nicméně víc než hromování nad Halloweem i nad literaturou, jako je například Harry Potter, nám pomůže **zdravý rozum**. Čáry, kouzla, nadpřirozené bytosti, čarodějnice, skřítky, víly, strašidla a zaklínadla byly vždy přítomné v pohádkách, aniž by se tím otevřeně či podprahově propagoval okultismus. A právě díky zdravému strachu, který pohádky vzbouzejí, se děti mohou naučit, jak **důležité je rozlišovat dobro a zlo** a zvolit si mezi nimi to správné. Podobně je tomu i v příbězích křesťanského autora C. S. Lewise. Některá jeho díla jsou také plná magických jevů a postav, a byť se zdá, že zlo vítězí, smrt je nakonec poražena „tím nejmocnějším kouzlem“, které existuje od úsvitu dějin.

„Kdopak by se vlka bál?“ prozpěvují si tři prasátka v pohádce, přičemž se vzájemně povzbuzují k odvaze tváří v tvář zlému vlkovi. Halloweenu se nemusíme bát, pokud ovšem víme, oč jde. Vraťme se tedy o mnoho století nazpátek, k velkému keltskému svátku, který tenkrát nesloužil – jak se někteří mylně domnívají – k oslavě Knížete smrti a Krále temnot. Šlo o významný svátek, který se v průběhu staletí proměňoval, ale uchoval si svůj prvotní význam. I v současnosti se na přelomu října a listopadu v mnoha zemích vzpomíná na slávu svatých u Boha a na zemřelé. Zejména v zemích, kde katolíci představují většinu populace, se hřbitovy rozzáří světlem svíček. Někde se umísťují do oken lucerny. Mnohé ze zvyklostí tohoto týdne mají své kořeny v dávné tradici. Halloween – anglicky "Předvečer všech svatých" tedy patří mezi nejstarší evropské svátky. Necháme jej napospas šarlatánům a okultistům?

Se svolením převzato z knihy "Dýně útočí", kterou vydalo nakladatelství Paulínky, deti.vira.cz

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST Duchovní správce
RYCHALTICE, HUKVALDY P. David Tyleček

Rychaltice 3, 739 46 Hukvaldy | farnost-rychaltice.cz
kontakt: **731 625 686**, rkf.rychaltice@doo.cz, rkf.hukvaldy@doo.cz

